

HOTĂRÂREA
NR. 70 din 23 martie 2016
privind acordarea titlului de Cetățean de onoare al Județului Cluj
„Clujean de onoare” domnului Vasile Soporan

Consiliul Județean Cluj, întrunit în ședință;

Analizând Proiectul de hotărâre privind acordarea titlului de Cetățean de onoare al Județului Cluj „Clujean de onoare” domnului Vasile Soporan, propus de președintele Consiliului Județean Cluj, domnul Mînzat Marius;

În conformitate cu prevederile:

- Ordonanței Guvernului nr. 53/2002 privind Statutul-cadru al unității administrativ-teritoriale;
- Hotărârii Consiliului Județean Cluj nr. 138/28.11.2003 privind aprobarea Statutului Județului Cluj, modificată prin Hotărârea nr. 221/17.11.2005;
- Hotărârii Consiliului Județean Cluj nr. 89/10.03.2011 privind instituirea titlului de Cetățean de onoare al Județului Cluj „Clujean de onoare”;

Fiind îndeplinite prevederile cuprinse în art. 44-45 și în art. 94-98 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

În temeiul drepturilor conferite prin art. 115 alin. (1) lit. c) din Legea administrației publice locale nr.215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

h o t ă r ă ș t e:

Art. 1. Se aprobă acordarea titlului de Cetățean de onoare al Județului Cluj „Clujean de onoare” domnului Vasile Soporan.

Art. 2. Cu punerea în aplicare a prevederilor prezentei hotărâri se încredințează președintele Consiliului Județean Cluj, prin Serviciul Relații Publice.

Art. 3. Prezenta hotărâre se comunică prin intermediul secretarului județului, în termenul prevăzut de lege, Serviciului Relații Publice; domnului Vasile Soporan, precum și Prefectului Județului Cluj și se aduce la cunoștința publică prin afișarea la sediul Consiliului Județean Cluj și pe pagina de internet “www.cjcluj.ro”.

PREȘEDINTE,
Mînzat Marius

Contrasemnează:
SECRETAR AL JUDEȚULUI,
Gaci Simona

REFERAT DE APROBARE

a proiectului de hotărâre privind acordarea titlului de Cetățean de onoare
al județului Cluj – “Clujean de Onoare” domnului Vasile Soporan

Străveche vatră de istorie și cultură tradițională, județul Cluj oferă o bogată și variată paletă multiculturală, ce se constituie într-o prezență mereu vie în viața comunităților rurale prin cântecele, jocurile și obiceiurile vechi, moștenite de la strămoși. Timp de mai multe sute de ani, folclorul a evoluat constant, acumulând o mare bogăție repertorială, de o deosebită și remarcabilă originalitate, ajungând la o exprimare artistică rafinată până la detalii, chiar dacă nu a constituit niciodată altceva decât o artă a mulțimii, o creație a maselor populare, în rândurile cărora s-au aflat mulți autori anonimi. Expresie certă a sufletelor și minților creatoare, produsele folclorice muzicale reflectă bogăția de idei, talentul și calitățile vocal-instrumentale înnăscute ale creatorilor-interpreți de cântec și joc din mediul rural, actori, scenariști și regizori ai propriilor sentimente și trăiri.

În urma activităților specifice de prospectare, cercetare și conservare a elementelor de cultură tradițională autentice din județul Cluj desfășurate s-a constatat și evidențiat existența mai multor focare de cultură tradițională permanente, în mai multe localități ale județului Cluj, acolo unde dorința de păstrare a moștenirii culturale strămoșești a fost întreținută, în mod permanent, de locuitorii acelor așezări. Astfel, dintre localitățile clujene care se dovedesc a fi adevărate vetre ale păstrării tradiției populare autentice, se pot identifica câteva mai importante: Aiton, Bercheșu, Ceaba, Ceanu Mare, Chiuiești, Cășeiu, Frata, Gherla, Măguri-Răcătău, Mărișel, Moldovenești, Morlaca, Negreni, Orman, Poieni, Râșca, Sic, Sopor de Câmpie, etc.

În acest context, în zona estică a județului Cluj, pe teritoriul comunei Frata, trăiește, în prezent, rapsodul popular Vasile Soporan. Născut în anul 1932 într-o familie cu șapte frați, acesta a devenit treptat un demn reprezentant al folclorului de tip tradițional din această regiune, identificându-se drept un mare horitor, dansator, staroste și harnic lucrător al pământului cu metode manuale (arat, semănat, cosit). Vasile Soporan este arhetipul omului de la țară, care-și duce traiul neinfluențat de viața modernă contemporană, omul care-și trăiește și astăzi viața, întocmai cum a trăit-o și în tinerețe, muncind și horind, la fel cum au făcut mai demult și înaintașii săi.

Vasile Soporan a realizat, în anul 1982, primele înregistrări audio la Radio Cluj, cu piese originale, în acompaniamentul tarafului vestitului Șandor (Alexandru Ciurcui) din Sopor de Câmpie. De la această dată, cariera artistică a interpretului frățean, remarcat imediat de către specialiștii și de iubitorii de folclor pentru vocea sa nativă foarte puternică, dar în același timp deosebit de caldă sub aspect timbral, a cunoscut o ascensiune remarcabilă, rapsodul Vasile Soporan având din ce în ce mai dese apariții pe scenă, în țară, dar și în afara ei.

Iată ce spune despre începuturile sale, în câteva cuvinte, însuși interpretul Vasile Soporan: *“Mi-o fost drag de tătului să cânt, de mic copil, când mă duceam și eu cu oamenii la lucrul câmpului – la sapă, la coasă sau la secere; erau unii care aveau voce nemaipomenită, ca și Solomon din Bercheș, un horitor foarte drag mie, pe care l-am ascultat cel mai mult. Multe hori le-am învățat de la el, apoi de la mama și de la tata - care a fost un mare horitor, dar și un bun jucăuș - și de la oamenii din sat.*

Am cântat și-atunci și cânt și-acuma, ca să mă stâmpăr. Prin hori omul își descarcă greutatea din suflet, cântându-și bucuriile și necazurile! Da' și despre joc trebuie să vă spun că mi-i drag. Cântecul și jocul, ăștia-s frați gemeni. Un om care cântă, trebuie să și joace!"

În perioada imediat următoare anilor '90, Vasile Soporan trece de la cântatul prin satele de pe Valea Arieșului alături de orchestra Fabricii de ciment din Turda, la apariții răsplătite cu binemeritate aplauze, în orașe mari, precum Turda, Cluj, București, sau în străinătate: Franța, Elveția, Germania și Statele Unite ale Americii, la celebra întâlnire internațională a tradițiilor mondiale - Festivalul Smithsonian din Washington.

Cântecele lui Vasile Soporan sunt pline de încărcătură emoțională. Prin interpretarea lor, artistul suferă și se bucură, plânge și râde deseori, transmitând o stare de trăire credibilă. Pe calea undelor radio, a emisiunilor televizate sau a numeroaselor spectacole folclorice la care a luat parte de-a lungul carierei sale, interpretul și-a câștigat mereu publicul prin evoluția sa unică, întotdeauna caracterizată de un temperament viu și deosebit de antrenant. Repertoriul muzical al horilor vocale, completat astăzi și cu cântece de joc, într-un total de peste 100 de creații proprii, este întregit aproape la fiecare apariție scenică cu execuția dificilului și istovitorului dans fecioresc din Câmpia Transilvaniei, jucat cu deosebită vigoare, ca la vârsta tinereții.

"[...] am cântat de mic copil și nu puteam să mă las, chiar dacă la un moment dat or venit și năcazurile și fel de fel de treburi care m-au întristat. Iaba (degeaba, n.n), de câte ori am avut ceva, mă izolam undeva și cântam un cântec. O doină. Și trecea. Și acuma, la anii pe care-i am, încă cânt și joc fiindcă vocea merge, pot să zic, destul de bine. Tot așa cânt și-acuma, ca și acum douăzeci de ani. Majoritatea cântecelor mele sunt cântece inspirate din viață. Îmi scriu singur toate textele deși, vreau să vă spun că n-am umblat prea mult la școală din cauza războiului. Școala noastră s-o ocupat atuncea cu cătane și tata m-o dat slugă. Drept pentru care, iubesc animalele și în ziua de astăzi. La anii mei încă mai țâi vacă, porci și păsări de curte. Am crescut, nu știu câte vaci, pe care le-am muls io prima dată: multe, păstă douăzeci s-o părăndat, în tăți anii mei de când țâi gospodărie. Prima dată am fost în străinătate în anul 1988. Am fost în Franța și Elveția cu avionul. Până atuncea n-am călcat, ba chiar nici n-am fost aproape de avion vreodată. Dar după aceea am fost de mai multe ori în Franța, Anglia, Țara Galilor, Germania, Austria, Luxemburg, Belgia, ști-le Dumnezeu câte-o fost, da' în multe locuri am cântat!"

Prin tot ceea ce știe să facă, Vasile Soporan s-a dovedit a fi unul dintre cei mai originali reprezentanți ai culturii tradiționale românești, fiind deseori remarcat de către specialiștii din țară și din străinătate, de presa românească și internațională, datorită evoluției sale unice, caracterizată de acea exprimare proprie, de neconfundat. Zecile de premii câștigate până în prezent, în majoritatea lor premii de vârf, chiar dacă nu au fost mereu însăși trofee festivalurilor și concursurilor la care a luat parte, sunt edificatoare pentru cariera artistică în desfășurare a interpretului Vasile Soporan, numărul lor fiind încă în creștere continuă. Astfel, pe parcursul ultimilor ani, interpretul Vasile Soporan a fost distins cu câteva titluri naționale și premii onorante:

- Medalia "Meritul Cultural" cl. a III-a, din partea Președinției Republicii, 2015
- Titlul "Tezaur Uman Viu", din partea Ministerului Culturii, 2012
- Festivalul „La poale de Țibleș” Târliaua, Bistrița-Năsăud – Marele Premiu, 2010
- Festivalul "Lăutarul" Drăgășani, jud Vâlcea – Premiul I, 2009
- Statutul de membru al Academiei Artelor Tradiționale din România, 2006

Urmărind linia evoluției folclorului vocal din prezent, constatăm că interpreții tradiționali dispar cu încetul, odată cu ultimii reprezentanți ai generației vârstnice. Așadar, cu atât mai important devine Vasile Soporan, ca model de preluare, interpretare, păstrare și transmitere către tânăra generație

a folclorului tradițional din mediul său de origine, în scopul păstrării identității culturale a satului românesc.

„Tetea Vasilie” cum îi spun frătenii, reprezintă, așadar, un foarte bun continuator al tradiției din satul său natal, un iubitor și păstrător al cântecelor vechi învățate de la generațiile care astăzi nu mai există, un dansator de la care se pot deprinde, în momentul de față, cele mai complexe figuri de joc popular. Astfel, Vasile Soporan reprezintă un adevărat rapsod popular, pe care județul Cluj merită să îl cinstească și să îl prețuiască în mod deosebit. Analizând întreaga viață dedicată cântecului și jocului tradițional, păstrării nealterate a obiceiurilor de muncă și sărbătoare ale satului în care s-a născut și a trăit până la venerabila vârstă de 84 de ani, împlinită de curând, rapsodul Vasile Soporan poate fi considerat un cetățean demn de viitorul titlu de Cetățean de onoare al județului Cluj – „Clujean de Onoare”.

Titlul și diploma, precum și însemnele distinctive realizate în acest sens urmează a fi înmânate în cadrul unei ceremonii publice organizate de către Consiliul Județean Cluj, în colaborare cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovare Culturii Tradiționale Cluj, cu ocazia desfășurării unui spectacol folcloric al Orchestrei profesioniste de muzică populară “Cununa Transilvană”.

În conformitate cu prevederile art. 97, al. 2 din Legea Administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, am întocmit prezentul proiect de hotărâre cu sprijinul Secretarului județului Cluj, prin Serviciul Relații Publice, persoană de contact fiind domnul Alin-Ciprian Iuga, șef serviciu, proiect ce urmează să parcurgă etapele prevăzute în Regulamentul de funcționare al Consiliului Județean Cluj.

**PREȘEDINTE,
MARIUS MÎNZAT**